

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์
Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks

พระสมรค์ ญาณธีโร (สมรค์ ตรงแก้ว)¹ ณัฐชัย จันทชุม² และ ทิพาพร สุจारी³

Phra Somrak Yaantheero (Trongkaew)¹ Nattachai Jantachum² and Tipaporn Sujaree³

¹นักศึกษาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,

^{2,3}อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Doctor of Education Program (Educational Administration), Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

^{2,3}Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

¹E-mail: prasomrk@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-0781-958X>

²E-mail: nattachai@rmu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4413-1806>

³E-mail: Tipaporn.s012501@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0411-5174>

Received 27/07/2023

Revised 10/08/2023

Accepted 15/08/2023

บทคัดย่อ

การศึกษาบาลีในประเทศไทยตั้งแต่สมัยโบราณพวกกุลบุตรต้องเริ่มต้นด้วยการเรียนอักษรขอมก่อน เพราะภาษาบาลีที่จารึกไว้ด้วยอักษรขอมผู้เริ่มเรียนต้องเรียนคัมภีร์มูลกัจจายน์ท่องสูตรซึ่งมีทั้งภาคมคธและ พากย์ไทยล้วนเป็นอักษรขอมทั้งนั้น ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพ ปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรม 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 4) ประเมินหลักสูตรฝึกอบรม การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหา และความต้องการในการฝึกอบรม ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และระยะ ที่ 4 การประเมินหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 1 ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน 368 รูป และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ ในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 รูป/คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ ในการวิจัยในระยะที่ 2 เป็นผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ระยะที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการทดลองใช้หลักสูตร คือ พระสงฆ์จำนวน 30 รูป เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม แบบทดสอบ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (One-Samples t-test) ผลการวิจัยพบว่า (1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอม เบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ พระสงฆ์มีความต้องการในการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการ สนทนากลุ่มพระสงฆ์ มีความเห็นสอดคล้องกันคือควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียน อักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมทางภาษา (2) ผลการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมี

[919]

Citation:

พระสมรค์ ญาณธีโร (สมรค์ ตรงแก้ว) ณัฐชัย จันทชุม และ ทิพาพร สุจारी. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

องค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่า ความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 27.23 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า คะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น มีค่าสูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของพระสงฆ์ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม พบว่า พระสงฆ์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (4) ผลจากการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน มีความเห็นตรงกันว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม; การอ่านการเขียน; อักษรขอมเบื้องต้น

Abstract

The study of Pali in Thailand since ancient times must begin with learning the Khmer script. Because the Pali language is inscribed in the Khmer script beginners must learn the Munkajjai scriptures to recite the formulas, which have both the Bihar and the Thai subtitles, all in the Khmer script. Therefore, the purposes of this research were 1) to study the basics information, problem conditions, and the force of the training, 2) to develop the training curriculum, 3) to Implement the training curriculum, and 4) to study the effectiveness of the training curriculum. The research was divided into 4 phases. Phase 1: a study of basic information, problem conditions, and the need for the training. Phase 2: to develop the curriculum m. Phase 3: to implement the training. The last phase is to evaluate its effectiveness. The sample group in Phase 1 is 368 monks. Additionally, the informants in the focus group were 10 experts which are obtained by purposive Sampling. The target group in Phase 2 is 7 expert key informants which are used in the seminar based on connoisseurship. The sample group in Phase 3 is 30 monks as participants in the training course. The tools for data collection are questionnaires, interview forms, conformity assessment forms, and appropriateness evaluation forms. Statistics for data analysis are percentage, mean, standard deviation, and One-Samples t-test. The research found that (1) According to the study of the basics information, problem conditions, and the need for training, shows that the number of

[920]

Citation:

พระสมรค์ ญาณธีโร (สมรค์ ตรงแก้ว) ญัตถุชัย จันทุม และ ทิพาพร สุจาร์. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

training needs is at the highest level. In addition, referring to the group discussion between the monks, there is a consensus that the training course of Khmer Character reading and writing for monks should be developed to preserve and convey the language culture. (2) The development of the training curriculum consists of 6 parts: 1) principle of the curriculum 2) objectives of the curriculum 3) Content 4) Training activities 5) Media and learning resources 6) evaluation and assessment. The result of the curriculum illustrates that the curriculum is commodified at the highest level and is suitable at a high level which is a higher level. (3) The result of the training course indicated that the mean score of knowledge of after the training is 27.23 out of 30. Compared to the 80 percent criterion, after the training of the basic Khmer Characters reading and writing for monks hold of the trainees higher than 80 percent, statistically significant at the .01 level. The satisfaction of the monks with the training activities is at a high level. (4) The result of the training curriculum's effectiveness Confirmation by all 7 experts. There was a consensus that the course was appropriate at a high level.

Keywords: Development of Training Curriculum; Reading and Writing; Basic Khmer Characters

บทนำ

การศึกษาบาลีในประเทศไทยตั้งแต่สมัยโบราณ พวกกุลบุตรต้องเริ่มต้นด้วยการเรียนอักษรขอมก่อน เพราะภาษาบาลีที่จารไว้ด้วยอักษรขอมผู้เริ่มเรียนต้องเรียนคัมภีร์มูลกัจจายน์ท่องสูตรมูล ซึ่งมีทั้งภาคมคธและพากย์ไทยล้วนเป็นอักษรขอมทั้งสิ้น ความเป็นมาของอักษรขอม ที่ใช้ในทางพระพุทธศาสนาเป็นประการไรนั้น เราจะศึกษาได้จากศิลาจารึกในสมัยสุโขทัย ซึ่งได้จารึกไว้เป็นอักษรขอมทั้งภาษาไทยและภาษาบาลีอักษรขอมที่จารลงในใบลานในสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ ถือกันว่าเป็นอักษรที่ศักดิ์สิทธิ์ ควรแก่การรับรองพระพุทธวจนะจึงเกิดความนิยมใช้อักษรขอมกันขึ้น แม้ในการเขียนเทศน์ก็เขียนเป็นอักษรขอมวรรณคดีไทยหลายเรื่องเช่น มหาชาติคำหลวง มหาชาติ 13 กัณฑ์ และปฐมสมโพธิกถา เป็นต้น ก็ล้วนมีต้นฉบับเป็นอักษรขอมทั้งสิ้น และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ตำราไสยศาสตร์ และเลขยันตร์ และคาถาอาคมเวทย์มนต์ต่าง ๆ ที่คนไทยถือขลังมาแต่โบราณกาล เช่น ตำรามหาพิชัยสงคราม เป็นต้น ก็เขียนอักษรขอม และเขียนคัดลอกส่งสอนสืบต่อกันมาเป็นอักษรขอม จึงทำให้ชวนคิดไปว่า แต่เดิมาไทยคงจะมีอักษรไทยใช้สองแบบคือ แบบอักษรไทย ที่ชาวบ้านใช้อย่างหนึ่งและแบบอักษรธรรมที่ใช้กันในวัดสำหรับการสอน การเรียน การบันทึกพระธรรม คำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างหนึ่งกล่าวให้ชัดก็คือ อักษรขอม ก็ได้แก่อักษรธรรม ซึ่งบันทึกพระพุทธวจนะ ได้แก่ พระไตรปิฎก อัญฎกถา ฎีกา สัททาวีเศษ และปกรณ์ต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนานั้นเองหาได้เป็นอักษรขอมของชนชาติขอมในอดีตไม่ และที่กล่าวกันมาว่า เมื่อชนชาติไทยมีอนุภาพเหนือกว่า ได้ครอบครองดินแดนนี้เป็นปึกแผ่นแล้วได้รับเอาวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาไว้ก็ได้สนใจศึกษาอักษรขอมด้วย ใจศรัทธา เพื่อมุ่งความรู้ความเข้าใจในพระพุทธวจนะเป็นประการ

สำคัญ หากได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวอักษรไปเป็นอย่างอื่นแต่ประการใดไม่ขอหลังนี้ก็จะหมดสงสัยไป โดยเหตุผลที่ว่า หนังสือขอมก็คือ หนังสือไทยอีกแบบหนึ่งของไทยนั่นเอง (บัญญัติ สาลี, มปป: 1)

ในการศึกษาปริยัติธรรมแผนกบาลี ประโยค ป.ธ.4 จะต้องมีการสอบอ่านและเขียนอักษรขอมเป็นบุรพาภาค อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ซึ่งเรียกว่าสอบในสนามหลวงได้มีการตั้งกรรมการสอบ เป็นคณะ มีกองกลาง กองเหนือ และกองใต้ มีการกำหนดขึ้นการสอบด้วยวิธีแปลด้วยปากนี้ได้ใช้หนังสือขอมโบราณ เป็นข้อสอบแปลต่อหน้าคณะกรรมการผู้เป็นพระเถระนุเถระ เป็นการสอบหน้าพระที่นั่ง เมื่อนักเรียนเข้าแปล กรรมการเรียกเข้าแปล ทำการทักบ้าง กักบ้าง เป็นการทดสอบท่วงทีวาจา พิจารณาปฏิภาณ ไหวพริบ ไปในตัว การสอบแบบนี้ไม่เกี่ยวกับอักษรไทยเลย ฉะนั้น พระภิกษุสามเณรผู้ศึกษาพระปริยัติธรรมจึงชำนาญในอักษรขอมแบบของไทยมากกว่าอักษรไทยปัจจุบัน (บัญญัติ สาลี, มปป: 3)

เมื่อได้ยกเลิกหลักสูตรอักษรขอมแบบของไทยเสียแล้ว เวลาต่อมาได้ 20 ปี เศษ ผู้เรียนบาลีในปัจจุบันก็หมดความจำเป็นในอันที่จะสนใจต่อคัมภีร์อักษรขอมแบบของไทย ผู้ที่สนใจในเวลานี้ก็คงมีอยู่บ้าง แต่มักเป็นชาวต่างประเทศที่ได้ศึกษาภาษาบาลีมา มีความประสงค์จะค้นคว้าเทียบเคียงกับปกรณ์ที่มีอยู่ในเมืองไทยขอให้กรมศิลปากรถ่ายไมโครฟิล์มส่งไปให้ เป็นที่น่ายินดีอีกอย่างหนึ่งว่า ตำรับตำราพระพุทธศาสนาของเมืองไทยเราเคยมีบริบูรณ์เสมอกับนานาประเทศเพื่อนบ้านที่นับถือพระพุทธศาสนาด้วยกัน เพราะบรรพบุรุษของเราได้อุตสาหะสั่งสมเป็นมรดกไว้ให้แต่โบราณกาล แต่เวลานี้ เพราะเราขาดการดำเนินงานติดต่อกัน เมื่อเทียบเคียงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ซึ่งชวนชวายเป็นจำนวนมากสำเร็จอย่างน่าอนุโมทนาแล้ว เรากลับมีคัมภีร์ชั้น 1 อัญญาของเรายังถ่ายเป็นอักษรไทยไม่หมด คัมภีร์ฎีกาซึ่งเรามีเป็นร้อย ๆ คัมภีร์เราถ่ายเป็นอักษรไทยเพียง 3 คัมภีร์เท่านั้น อนุฎีกาก็เช่นเดียวกันก็มีเป็นหลายร้อยคัมภีร์ล้วนเป็นอักษรของอักษรไทยแท้ ๆ ยังไม่ได้พิมพ์เลย สัททวาริลลซึ่งเป็นหนังสือ ประเภทไวยากรณ์ก็มีเป็นร้อย ๆ คัมภีร์ เราถ่ายเป็นอักษรไทยได้เพียง 2 คัมภีร์ เท่านั้น และปกรณ์พิเศษอื่น ๆ อีกก็เช่นกัน จึงนับว่าเรายังขาดอุปกรณ์การศึกษาภาษาบาลีชั้นสูงเท่าที่ควร (พระพรศักดิ์ จิตเมธ (ปริชา). 2562: 2-3)

หนังสือบางเล่มมักจะใช้คำว่า อักษรขอมแบบของไทย เพราะได้พบหลักฐานชิ้นหนึ่งที่ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ ได้กล่าวถึงไว้ในหนังสือ "ตำนานอักษรไทยของท่าน" ซึ่งทำให้วิเคราะห์ได้ว่า อักษรขอมนั้น แท้จริงก็คืออักษรแขก หรืออักษรอินเดียใต้ เมื่อชาวอินเดียใต้เป็นผู้นำพุทธศาสนาเผยแพร่ก็นำหนังสือของตน หรือหนังสือ (อักษร) ปลดระของอินเดียใต้มาเผยแพร่ด้วย ดังนั้น หนังสือเหล่านี้จึงปรากฏว่ามีทั่วไปทั้งในกัมพูชาในชวา และสุมาตรารวมทั้งในสยามประเทศด้วย (รวม พ.ศ. 1100 - 1600) เมื่อ ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้รับวัฒนธรรมตลอดกระทั่งศาสนาของชาติอินเดียมาปรับปรุงใช้ในประเทศของตน ประเทศเหล่านี้ซึ่งยังไม่มีหนังสือของตนใช้มาก่อน จึงยินดีรับหนังสืออินเดียใต้มาใช้เป็นหนังสือของชาติตนด้วย แต่ครั้งกาลล่วงมานานความนิยมในการเขียนการใช้และความคล่องหรือคุ้นเคยในการเขียนอักษรอินเดียของแต่ละท้องถิ่นย่อมแตกต่างกันไปเป็นธรรมดา และก็ได้เกิดเป็นประจักษ์พยานให้เห็นว่า อักษรขอมที่กัมพูชาใช้เขียนนั้น แตกต่างกับอักษรขอมที่สยามเขียนส่วนจะต่างกันอย่างไรนั้นผู้ศึกษาจึงใช้ข้อสังเกตอ่านเอาจากข้อเขียนของศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ ในหนังสือตำนานอักษรไทย ต่อมา เมื่อพุทธศักราช 2490 ได้มีประกาศขององค์การศึกษาให้ยกเลิกการสอบอ่านและเขียน อักษรขอมในการสอบบาลี ประโยค ป.ธ.4 จึงทำให้ผู้เรียนบาลีในปัจจุบันหมดความจำเป็นในอันที่จะสนใจต่อคัมภีร์

อักษรขอมผู้ที่สนใจในเวลานี้ก็มีบ้างแต่เป็นชาวต่างประเทศที่ได้ศึกษาภาษาบาลีมามีความประสงค์ที่จะค้นคว้าศึกษาดำรับตำราที่มีอยู่ในเมืองไทย (กังวล คัชชิตมา, 2541: 15)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม และจากการที่ผู้วิจัยได้สนทนากับพระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุรินทร์ และใกล้เคียง พบว่า พระสงฆ์ส่วนใหญ่ ไม่สามารถอ่าน และเขียนภาษาขอมเบื้องต้น ได้ จึงทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการอ่านและการเขียนภาษาขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ เพื่อให้พระสงฆ์สามารถอ่านและเขียนภาษาขอมเบื้องต้น ได้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่คนรุ่นหลังในการศึกษาหาความรู้ภาษาบาลีซึ่งเขียนไว้ในตำราภาษาขอมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการในการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์
4. เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์

ขอบเขตการวิจัย

วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยเป็น 4 ระยะ มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง:

ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุต เขตปกครองพระสงฆ์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 9,483 รูป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ พระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและฝ่ายธรรมยุต เขตปกครองพระสงฆ์จังหวัดสุรินทร์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 รูป สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้สำหรับตอบแบบสำรวจในการศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการในการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 รูป/คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติดังนี้ คือ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกด้านภาษาและวัฒนธรรม และเป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษาด้านภาษาและวัฒนธรรม ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีความโดดเด่นในด้านภาษาขอม

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 เป็นผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อกำหนดจุดประสงค์ และขอบเขตเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ตลอดจนวิธีการวัดและ

[923]

Citation:

พระสมรัก ญาณธโร (สมรัก ตรงแก้ว) ญัตถุชัย จันทุม และ ทิพาพร สุจारी. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

ประเมินผล จำนวน 7 คน ประกอบไปด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 2 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน 4) ปรากฏชาวบ้าน 1 คน 5) พระสงฆ์ 1 รูป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์ ได้มาจาก พระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุต เขตปกครองพระสงฆ์ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม และสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดสำหรับพระสงฆ์ได้ จำนวน 30 คน คือ ต้องมีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมจนจบหลักสูตรอย่างน้อย 80% และผ่านเกณฑ์การประเมิน 80% ของระยะเวลาการฝึกอบรมทุกรูป ได้มาโดยการสมัครใจ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสและพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 4 เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์

2. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความสามารถในการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น 2) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เน้นหัวข้อต่อไปนี้ บทที่ 1 ประวัติอักษรขอม บทที่ 2 อักษรอักษรขอม บทที่ 3 การเขียนอักษรขอมไทย บทที่ 4 การสะกดคำอักษรขอมบทที่ 5 การเขียนตัวอักษรขอม บทที่ 6 วิถีผสมสระกับพยัญชนะขอมบาลีและไทย

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา: (1) การศึกษาข้อมูลและการสร้างหลักสูตรระหว่างเดือนกันยายน 2565 ถึงเดือน พฤศจิกายน 2565 (2) การนำหลักสูตรไปใช้ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 ถึง เดือนธันวาคม 2565

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบในการวิจัย (Research Framework) หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ ได้ดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์

แหล่งข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: (1) ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุต เขตปกครองพระสงฆ์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 9,483 รูป (2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและฝ่ายธรรมยุต เขตปกครองพระสงฆ์จังหวัดสุรินทร์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 รูป สุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้สำหรับตอบแบบสำรวจในการศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการในการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ (3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 รูป/คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล: (1) แบบสอบถามสภาพความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (2) ประเด็นการสนทนากลุ่ม (3) การสร้างและหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ร่างแบบสอบถาม 3) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 4) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 5) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ผลการประเมินพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.00 6) นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try - out) กับครูโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความชัดเจนและความครอบคลุมของคำถาม โดยพิจารณาความเข้าใจต่อข้อความว่าเข้าใจตรงกันหรือไม่ และได้คำตอบที่ต้องการหรือไม่ ผลพบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93 แสดงว่า ได้คำตอบตรงกับวัตถุประสงค์ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล: นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดำเนินการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการเอง เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการฝึกอบรมจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 สร้างหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อกำหนดจุดประสงค์ และขอบเขตเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผล จำนวน 7 คน

ประกอบไปด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 2 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน 4) ปราชญ์ชาวบ้าน 1 คน 5) พระสงฆ์ 1 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล: (1) แบบประเมินความสอดคล้อง และความเหมาะสมของ หลักสูตรฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (2) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น (3) แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ร่างหลักสูตร (4) แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น เป็น แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ: (1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) ร่างเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย (3) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แก้ไขตามข้อเสนอแนะ (4) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (5) วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ผลการประเมิน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.00 แล้วนำแบบทดสอบไปทดลอง (Try – out) กับครู โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความชัดเจนและความครอบคลุมของคำถาม โดย พิจารณาความเข้าใจต่อข้อความว่าเข้าใจตรงกันหรือไม่ และได้คำตอบที่ต้องการหรือไม่ ผลพบว่า ได้ค่าความ เชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 (บุญชม ศรีสะอาด. 2553) (6) พิมพ์เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลฉบับสมบูรณ์

ดำเนินการดังนี้

1. การยกร่างหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง: ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร บทความ แนวคิด ทฤษฎี การสนทนากลุ่มและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาความสามารถในด้านการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ มากำหนดจุดประสงค์ และขอบเขตเนื้อหา รวมทั้งแนวทางในการวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดของ องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของ หลักสูตรฝึกอบรม 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

2. นำหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง ไปหาความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร โดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

3. การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบจุดประสงค์และขอบเขตเนื้อหา การวัดและการประเมินผล ตลอดจนความเหมาะสมของระยะเวลาในการอบรมประกอบไปด้วย ผู้เชี่ยวชาญ สาขาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 2 คน 3) ปราชญ์ชาวบ้าน 1 คน 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน 5) พระสงฆ์ 1 รูป

[927]

Citation:

พระสมรัก ญาณธโร (สมรัก ตรงแก้ว) ญัตถุชัย จันทุม และ ทิพาพร สุจาร์. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

ระยะที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนอักษร ขอมเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์ ได้มาจาก พระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายและพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุต เขตปกครองพระสงฆ์ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม และสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดสำหรับพระสงฆ์ไว้ จำนวน 30 คน คือ ต้องมีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมจนจบหลักสูตรอย่างน้อย 80% และผ่านเกณฑ์การประเมิน 80% ของระยะเวลาการฝึกอบรม ทุกรูป ได้มาโดยการสมัครใจ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสและพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ระยะที่ 4 ประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 4 เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ผู้วิจัยได้นำเอกสารหลักสูตรและแบบประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตรฯ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอเป็นระยะตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น เมื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสังเคราะห์และสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ด้วยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม และการสำรวจความต้องการของพระสงฆ์ ในจังหวัดสุรินทร์ ทั้งฝ่ายมหานิกายและฝ่ายธรรมยุติ พบว่า พระสงฆ์มีความต้องการในการฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น อยู่ในระดับมาก และจากการสนทนากลุ่มพระสงฆ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาและปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 10 คน พบว่าบุคคลทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันคือควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น เพื่อเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางภาษาและอนุรักษ์อักษรขอมไม่ให้สูญหาย ส่วนในเรื่องของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม ควรเริ่มตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของอักษรขอม และรายละเอียดของตัวภาษา เช่นตัวอักษร สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการผสมคำ และควรนำเอกสารจริง มาใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านและการเขียน เช่น นำมาจากใบลาน พระคัมภีร์ ต่างๆไม่ว่าจะเป็นตำรายา นิทานสอนใจ สุภาษิต นิทานธรรมะ เป็นต้น

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรม

.....
 การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น (ฉบับร่าง) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร รายละเอียดดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
	\bar{X} .	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านหลักการของหลักสูตร	4.67	0.48	มากที่สุด
2. ด้านจุดมุ่งหมาย	4.73	0.48	มากที่สุด
3) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.55	0.52	มากที่สุด
4) กิจกรรมการฝึกอบรม	4.60	0.67	มากที่สุด
5) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.67	0.64	มากที่สุด
6) ด้านการวัดและประเมินผลหลักสูตร	4.67	0.51	มากที่สุด
โดยรวมทุกด้าน	4.64	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมในการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น โดยรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$; S.D.= 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.73$; S.D. = 0.48) ด้านหลักการของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.67$; S.D.= 0.48) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.67$; S.D.= 0.67) ด้านการวัดและประเมินผลหลักสูตร ($\bar{X} = 4.67$; S.D.=0.51) และด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.60$; S.D.= 0.67)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักการของหลักสูตร	4.68	0.45	มากที่สุด
2. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.64	0.54	มากที่สุด
3. ด้านโครงสร้างเนื้อหา	4.67	0.50	มากที่สุด
4. ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม	4.73	0.61	มากที่สุด

[929]

Citation:

พระสมรัก ญาณธโร (สมรัก ตรงแก้ว) ณีกรชัย จันทุม และ ทิพาพร สุจारी. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.67	0.51	มากที่สุด
6. ด้านการวัดและประเมินผลหลักสูตร	4.60	0.61	มากที่สุด
รวม	4.66	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$; S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ($\bar{X}=4.73$; S.D.= 0.61) ด้านหลักการของหลักสูตร ($\bar{X}=4.68$; S.D.=0.45) ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร ($\bar{X}=4.67$; S.D.= 0.50) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.67$; S.D.= 0.51) ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X}=4.64$; S.D.= 0.54) และด้านการวัดและประเมินผลหลักสูตร ($\bar{X}=4.60$; S.D.= 0.61)

3. ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น ไปใช้

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้กับพระสงฆ์ วัดในเขตจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 รูป โดยทำการอบรมเป็นเวลา 5 ครั้ง จำนวน 30 ชั่วโมง โดยจัดอบรมระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2565 ณ หอประชุมพระธรรมโมลี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทดสอบผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรม รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น กับเกณฑ์ร้อยละ 80 (30 คน)

n	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ร้อยละ 80	df	t	Sig.
30	27.23	1.89	24	29	9.380**	.000

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 27.23 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีคะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า การที่พระสงฆ์ได้รับการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น ทำให้มีความสามารถทางการอ่านและการเขียนสูงกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X} .	S.D.	แปลผล
1. ด้านเนื้อหา	3.95	0.62	มาก
2. ด้านวิทยากร	4.10	0.64	มาก
3. รวมด้านสื่อและสถานฝึกอบรม	4.08	0.68	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.37	0.60	มาก
รวมทุกด้าน	4.06	0.65	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า พระสงฆ์ที่เข้ารับการฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น โดยรวมทุกด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.60) ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.64) ด้านสื่อและสถานฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.68) และด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.62)

4. ผลจากการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ และผลของการนำหลักสูตรไปใช้และแบบประเมินหลักสูตรไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประเมินหลักสูตรเพื่อเป็นการยืนยันประสิทธิผลของหลักสูตร รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. หลักการของหลักสูตร	4.71	0.47	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.76	0.45	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระหลักสูตร	4.50	0.60	มาก
4. กิจกรรมการฝึกอบรม	4.57	0.53	มากที่สุด

[931]

Citation:

พระสมรัก ญาณธโร (สมรัก ตรงแก้ว) ณีภูษชัย จันทุม และ ทิพาพร สุจारी. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.43	0.51	มาก
6. การวัดและการประเมินผล	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม	4.59	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$; S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.76$; S.D.= 0.45) ด้านหลักการของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.71$; S.D.= 0.47) ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.57$; S.D.= 0.53) ด้านการวัดและการประเมินผล ($\bar{X} = 4.57$; S.D.= 0.53) ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร ($\bar{X} = 4.50$; S.D.= 0.60) และ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$; S.D.= 0.51)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น พบว่า พระสงฆ์มีความต้องการในการฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น อยู่ในระดับมาก และจากการสนทนา พบว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น เพื่อเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางภาษาและอนุรักษ์อักษรขอมไม่ให้สูญหาย ส่วนในเรื่องของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม ควรเริ่มตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของอักษรขอม และรายละเอียดของตัวภาษา เช่น ตัวอักษร สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และการผสมคำ และควรนำเอกสารจริง มาใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านและการเขียน เช่น นำมาจากใบลาน พระคัมภีร์ ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตำรายา นิทานสอนใจ สุภาษิต นิทานธรรมะ เป็นต้น

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล ที่ผ่านประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่า ความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D.=0.55) และ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D.=0.65) ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเฉลี่ยที่กำหนดและสามารถนำไปใช้ได้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 27.33 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า คะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจของพระสงฆ์ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม พบว่าพระสงฆ์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06, S.D.=0.65$)

4. ผลจากการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินหลักสูตรพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59 ; S.D.= 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.76 ; S.D.= 0.45$) ด้านหลักการของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.71 ; S.D.= 0.47$) ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ($\bar{x} = 4.57 ; S.D.= 0.53$) ด้านการวัดและการประเมินผล ($\bar{x} = 4.57 ; S.D.= 0.53$) ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร ($\bar{x} = 4.50 ; S.D.= 0.60$) และ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.43 ; S.D.= 0.51$)

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านและการเขียน การวัดและการประเมินผล การพัฒนาบุคลากร การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เพื่อนำข้อมูลไปสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้สำรวจความคิดเห็นและความต้องการของพระสงฆ์ในการฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น และดำเนินการสนทนากลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน และพระสงฆ์ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ถึงความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งพบว่า ทุกกลุ่มบุคคลมองเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น เนื่องจากสมัยก่อนการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น พระไตรปิฎก พระธรรมคัมภีร์ต่าง ๆ ตำรายา นิทานสอนใจ ใช้อักษรขอมและมีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านและการเขียนอักษรขอม ซึ่งปัจจุบันมีพระสงฆ์จำนวนมากไม่สามารถอ่านและเขียนอักษรขอม เพื่อเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์ วัฒนธรรมทางภาษา

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและเจตคติที่จำเป็น ผู้วิจัยได้บูรณาการกระบวนการ การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ Tyler (1971) ที่ได้กำหนดกระบวนการ การพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการมาเป็นหลักในการพิจารณา การคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ การลำดับเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกมา โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ก่อนหลัง และการประเมินผล ซึ่งจะเป็นเครื่องมือชี้ว่า การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประสบ

[933]

Citation:

พระสมรัก ญาณธโร (สมรัก ตรงแก้ว) ญัตถุชัย จันทุม และ ทิพาทร สุจาร์. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

ความสำเร็จมากหรือน้อย เพียงใด สอดคล้องกับวิจัย วงใหญ่. (2554: 50) ที่ระบุว่าในการพัฒนาหลักสูตรควรเริ่มตั้ง แต่ 1) วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย 3) เลือกเนื้อหาสาระ 4) จัดและรวบรวมเนื้อหาสาระ 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ประเมินผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ มากำหนดเนื้อหาลงไปหลักสูตรซึ่งขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น ดังกล่าวเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันและนำทุกขั้นตอนมาวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งการจัดเนื้อหาหลักสูตรที่ดี ไม่ว่าจะเนื้อหาหลักสูตรประเภทใด จะต้องคำนึงถึงขอบเขต ความต่อเนื่อง เป็นลำดับขั้นตอน และการบูรณาการความต่อเนื่องคือเนื้อหาหลักสูตรจากระดับหนึ่งไปอีกระดับหนึ่ง จากเนื้อหาหนึ่งไปอีกเนื้อหาหนึ่ง โดยไม่ขาดตอนทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ เน้นความคิดเป็นประเด็นหลัก และทักษะที่ฝึกกระทำซ้ำๆ ในหลักสูตร เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนได้ประสบการณ์ ซึ่งการที่เนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ผู้เข้าอบรมมีการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม องค์ประกอบของหลักสูตรมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กระบวนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับมจรุส ประภาจันทร์ (2559) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับอนวัช สิญจวัตร (2565) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านการเขียนอักษรธรรมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ ที่พบว่าหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) กระบวนการฝึกอบรม 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อการฝึกอบรม และ 7) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม

3. ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีคะแนนการทดสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สรุปได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นครั้งนี้ มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและทักษะการอ่านและการเขียน ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้ผ่านการประเมินความสอดคล้องและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านอักษรขอม และการฝึกอบรมได้ยึดหลักผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นสำคัญ และเน้นความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อนำไปใช้ใน การศึกษาการอ่านการเขียนอักษรขอมที่มีเอกสารปรากฏในวัด จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความกระตือรือร้นและตั้งใจฝึกปฏิบัติในกิจกรรมการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และทักษะดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มจรุส ประภาจันทร์ (2559) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับอนวัช สิญจวัตร (2565) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านการเขียนอักษรธรรมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ ที่ผล

การพัฒนาพบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ หลังการฝึกอบรมผู้ มีคะแนนความรู้ สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาความพึงพอใจของพระสงฆ์ที่มีต่อกิจกรรมการฝึกอบรม พบว่า พระสงฆ์มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมโดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น เป็นประโยชน์ต่อพระสงฆ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้พระสงฆ์มีความสามารถด้านการอ่านการเขียน ได้นำไปใช้ในการอ่านการเขียนหนังสือโบราณ ที่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของพระสงฆ์ โดยทำการสำรวจความต้องการก่อนแล้วจึงนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรม ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของพัฒนา สุขประเสริฐ (2543) ที่ว่า หลักสูตรการฝึกอบรมมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการฝึกอบรม เพราะเป็นการประมวลกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เกิดการพัฒนาทุกด้าน ซึ่งจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นก่อให้เกิดความสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ พระสงฆ์จึงมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอนวัช สิญจวัตร (2565) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านการเขียนอักษรธรรมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์ ที่ผลการพัฒนาพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

4. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและเจตคติที่จำเป็น และบูรณาการกระบวนการการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการมาเป็นหลักในการพิจารณา การคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ การลำดับเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกมา โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ก่อนหลัง และการประเมินผล ซึ่งจะเป็นเครื่องมือชี้ว่า การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประสบความสำเร็จมากหรือน้อย เพียงใดซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ มากำหนดเนื้อหาลงไปหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ดังกล่าวเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันและนำทุกขั้นตอนวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1971), Taba, 1962, วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554 และสงัด อุทรานันท์, 2532) สอดคล้องกับผลการวิจัยของมธุรส ประภาจันทร์ (2559) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัยการอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับอนวัช สิญจวัตร (2565) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านการเขียนอักษรธรรมเบื้องต้น สำหรับพระสงฆ์ ที่ผลการพัฒนาพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

[935]

Citation:

พระสมรัก ญาณธีโร (สมรัก ตรงแก้ว) ณีภูษชัย จันทุม และ ทิพาพร สุจारी. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การนำหลักสูตรฝึกอบรม การอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้น ไปใช้ต้องศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมโดยละเอียดให้ครบถ้วนตามกิจกรรมในหลักสูตร จึงจะเกิดประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นในระดับชั้นหรือกลุ่มบุคคลอื่น ๆ เช่นสำหรับสามเณร บุคคลที่สนใจทั่วไป

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

กังวล คัชชิวมา. (2541). พัฒนาการของอักษรและอักษรวิธีที่พบในประเทศไทยตั้งแต่ พุทธศตวรรษที่ 11-18. รายงานประกอบรายวิชา 318 – 406 Palaeography in Southeast Asia ภาควิชาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

บัญญัติ สาลี. (มปป.). *ประวัติภาษาขอม*. มหาสารคาม : โครงการอนุรักษ์โบราณสถานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พระพรศักดิ์ ธิตเมธ (ปรีชา). (2562). *การศึกษาอักษรขอมที่ใช้ในพระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พัฒนา สุขประเสริฐ. (2543). *กลยุทธ์ในการฝึกอบรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มธุรส ประภาจันทร์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจฉัย การอ่านสำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิต สาขาวิชาการวิจัย และพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรครบวงจร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงัด อุทรานันท์. (2532) *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม

อนวัช สิญจวัตร. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านการเขียนอักษรธรรมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 16(2), 67-76.

Krejcie, R. V., & Morgan D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Taba, H. (1962). *Curriculum development: theory and practice*. New York: Brace & World.

Tyler, L.E. (1971). *Test and Measurements*. 2nd edition. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

[936]

Citation:

พระสมรัก ญาณธโร (สมรัก ตรงแก้ว) ญัตถุชัย จันทุม และ ทิพพาร สุจารี. (2566). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการอ่านและการเขียนอักษรขอมเบื้องต้นสำหรับพระสงฆ์.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 919-936

Trongkaew, S., Jantachum, N., & Sujaree, T. (2023). Development of Basic Khmer Characters Reading and Writing Training Curriculum for Monks.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 919-936; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.289>